

„Fram, fram! Kristmænd,
Korsmænd, Kongsmænd!“

St. Olaf.

„Ret og Sandhed.“

Katholsk Tidende.

Dette blad udkommer hver søndag og betales med 1 krone pr. kvartal (porte iberegnet). Abonnement modtages i Norge, Sverige, Danmark og Tyskland paa alle postkontorer, men for Kristianas og for andre end forannævnte landes vedkommende i St. Olafs Trykkeri, Akersveien nr. 4, Kristiania. — Bekjendtgjørelser betales med 10 ore pr. petilinie.

Politisk oversigt.

Den internationale arbejderkonferens har sluttet sine arbejder med en styrkende middag. Ogsaa norske aviser har nu meddelt den skrivelse, keiser Wilhelm rettede til paven, ved hvilken han vel ikke (som før sagt, af hensyn til Italien, der efter gammel etikette maatte have plads under de pavelige afsendige ved en eventuel sammenkomst) indbød den hl. fader til nærværende at tage del i kongressen, men dog tilstillede ham programmet for dennes forhandlinger og bad om hans bistand. Og desuden den pavelige svarskrivelse, der minder om, at paven allerede før har taget sagen op og agter at arbeide videre i samme spor: at forsvare arbejderne mod kapitalen uden at tillade overgreb fra arbejderne side. Blandt andet heder det: „Fordi samfundet har vist sig efterladende og ligegyldigt ligeoverfor religionens grundsætninger og har miskjendt dem, ser samfundet sig nu rystet i sin grundvold; at give disse grundsætninger nyt liv og atter lade dem træde i kraft, det er det eneste middel til altid at opreise samfundet paa sin grundmur.“ Konferencen kunde ikke træffe internationale bestemmelser, men kun fremsætte ønsker; man er dog kommet overens om visse grund-synspunkter og ønsker. at saadanne konferencer maa gjentagende blive holdte. Den officielle meddelelse om forhandlingernes resultat foreligger ikke endnu.

Den i saa høi grad maltrakterede grev Landberg har som Norge-Sveriges diplomatiske agent i Ægypten faaet udvirket, at de forenede riger nu og fremtidig skal have enhver begunstigelse, som er eller bliver nogen anden stat og dens undersaatte tilstaaet.

Den danske rigsdag skal slutes ved aprils begyndelse. Da der ikke den 31te mars var opnaaet enighed mellem regjering og rigsdag angaaende en finanslov, vedtog landstinget, hvor regjeringspartiet har overhaand, med 40 stemmer mod 13 at „tiltræde regjeringens forslag med de af denne senere foreslaaede ændringer, idet landstinget herigjennem fralægger sig ethvert ansvar for, at en regelmæssig finanslov ikke kommer istand.“ Folkethingets flertal har udtalt en skarp indsigelse mod denne fremgangsmaade og mod rigsdagssamlingens afslutning.

Der er tilstillet de preussiske politimyndigheder

en kgl. ordre, efter hvilken der skal gaaes saa vidt i at tilstede talefrihed i arbejderforsamlinger, som det overhovedet er foreneligt med lovene. — Fyrst Bismarck er bleven gjenstand for levende hyldest ved sin afsked fra den politiske kampplads. I Berlin agtes ham reist et mindesmerke.

Fra den sydamerikanske republik Peru meldes om blodige kampe mellem de to kandidater til præsidentværdigheden, Rosa og Bermudez.

Den brasilianske indenrigsminister har maattet takke af, fordi han misbrugte sin stilling til at mele sine slegtningers kage. — Ihvorvel skilsmissen mellem stat og kirke er imod tingenes natur og mod den sunde kristelige opfatning, saa har forholdene i Brasilien dog for dets katholske kirke været saa uheldbringende, at gode katolikere i adskillelsen ser det mindste af to onder og lykønsker catholicismen til den. Af et kirkefiendtligt dekret at være sætter det løsenet „frihed, lighed“ i kirkelige sager paa en desværre lidet hyppig maade i verk. Af dets 7 artikler har vi tidligere anført art. 6s tekst; art. 5, der ogsaa er af stor praktisk betydning, lyder: „Alle kirker og religiøse bekjendelser er juridiske personer og har derfor, indenfor de af lovene om den døde haands besiddelser dragne grænser, ret til at erhverve sig urørligt gods og bestyre det. Alle forbliver i uantastet besiddelse at sine nuværende eiendomme og gudstjenstlige bygninger.“ Katholikerne frygter imidlertid, at republikken ikke vil blive længe paa dette standpunkt.

Gudstjenesten i st. Olafs kirke i Kristiania.

Paaskesøndag den 6te april: Kl. 6 sangmesse med homili. — Kl. 8 stille messe. — Kl. 10 pontifikalmesse med prædiken. — Kl. 5 festandagt med prædiken.

2den paaskedag: Kl. 8 stille messe. — Kl. 10 høimesse med prædiken. — Kl. 5 andagt.

Paaskedag fælleskommunion for modreforeningen og efter andagten generalforsamling.

2den paaskedag fælleskommunion for ynglingeforeningen og efter andagten generalforsamling.

Ugekalender.

Søndag den 6te, paaskedag (Epist.: I Kor. 5. 7—9; evang.: Mark. 16, 1—7). — Mandag, 2den paaskedag (Læst: Ap. gj. 10, 37—43; evang.: Luk. 24, 13—35). — Tirsdag—lørdag, oktav-officiet.

Søndag den 13de, hvidesøndag.

Paaske.

Det er kristenhedens store glædesfest; allelujaet fra himlen og fra jorden mødes i en harmoni til den opstandne forlørsers pris.

De afsnit, vi idag læser af bibelen, sætter os tilbage til hin første paaskefest, da Jesus aabenbarede sig for de trofaste kvinder, for apostlerne, for Maria Magdalene og for to af de 72 disciple paa veien til Emaus. Til de sidstnævnte vil vi knytte vor betragtning.

Hvad hjertet er fuldt af, løber munden over med, derfor kan man altid høre paa et menneskes tale, hvilken aand han er af. Vi ser idag to mænd vandre henad veien; deres samtale dreier sig om de allersidste dages store begivenhed: Kristi død, samt rygterne om hans opstandelse. Bedrøvelsen i deres miner vidner om, at de har holdt inderlig af mesteren og bygget sit haab paa Ham, om hvem de nu ikke rigtig ved, hvad de skal tænke. Skjønt disse mænds kærlighed var meget ufuldkommen, fordi den savnede den blinde, faste tro paa Kristi guddommelighed, saa gjorde den dem dog fortjente til en stor naadesbevisning: at faa til reiseselskab Frelseren selv; deres kærlighed belønnede Han ved at vise sig for dem, deres tvil straffede Han ved at vise sig ukjendt.

Lige stik modsat gaar det til i verden: underholdning om religiøse emner synes banlyst, især hos saakaldte dannede folk . . . det er saa flaut at tale om sligt (men Kristi ord om at bekjende Ham for menneskene som betingelse for paadommedag at blive antagen af Ham, overser de), og desuden kan folk gjerne tro, man gjør det af skinhellighed; ja, det er ingen overdrivelse at sige, at mange kristne skammer sig ved at flette Jesu velsignede navn ind i sin samtale — undtagen naar de bruger o: misbruger det til at bande med og til tankeløse forsikringer eller udraab. Og dog er det slet ikke, at folk ved saa god besked, at det er overflødigt for dem at tale om religionssager — langtfra! Men der er en stor forskjel paa vore tiders mennesker og de to disciple: hine nærer tvilen og tager snarest parti for de indvendinger, som reises imod troen, hvorimod de tvende var bedrøvede over sin tvil og oprigtig begjærede at faa den hævet, som de viste ved indtrængende at bede: „Bliv hos os, herre!“ dengang Han gjorde mine til at forlade dem. Thi de havde fornummet saadan en trøst og opbyggelse ved det korte samvær med Jesum, skjønt Han var ukjendt for dem, at de paa ingen maade vilde af med Ham: „Bliv hos os, mester! Dagen helder, og det lakker ad aften.“ Ogsaa vi, kjære læsere, kan føle denne velsignelse af Jesu selskab og har grund til at bede Jesum blive hos

os, naar det for os lakker ad aften i vort hjerte. Men hvornaar sker det?

Dag er det indeni os, saalænge vi holder ubetinget fast ved vor hl. tro overfor de mange vildfarelser af ældre eller nyere dato; thi den alene indeholder Kristi hele lære i dens uforvanskethed, uafhængig af enkeltmands meningsforskjel, og vi maa med st. Peter rette ordene til den ved sin kirke repræsenterede frelser: „Du har det evige livs ord; til hvem skal vi gaa hen?“ Alene den katholske kirke har Jesu tro uforfalsket og ubeskaaret; det er en ting, vi bør slaa rigtig fast i vor overbevisning og for ingen pris vige endog blot et haarsbred fra. Lader nogen en skygge af tvil faa rum, da er det begyndelsen til, at dagen helder. Hos ikkekatholiker er jo tvil velbegrundet og lader sig retfærdiggjøre, fordi et menneske, der vil bygge paa forstanden, aldrig kan stole med fuld tillid paa, at han ikke tager fejl. For os andre derimod er sagen anderledes, da kirken staar os som en sol, der aldrig kan fordunkles i sin undervisning, men med ubdragelig glans lyser for alle og belærer os om, hvad vi bør tro, og hvad der er løgn. Saalænge denne sol faar lov til at lyse for os, saalænge røsten bliver adlydt af os, da er det høilys dag. Men begynder vi kritiserende at vrage i troen, da ophører vi med at se hen til troens begynder og fuldender, Jesum, og sætter vor skjøn i hans plads; straks lakker det mod aften, dagen helder, og Jesus truer med at forlade os; thi den himmelske undervisnings sol er ved at blive stødt fra sit sæde og den blinde o: Gud velbehagelige tro med den. Da er det tid at bede: „Bliv hos os, mester!“

Hvor troen formørkes, dér sygner nemlig ogsaa livet i kristelig aand hen, og mørkets aander med sine onde gjerninger tager bolig hos mennesket; de skjæveste anskuelser om menneskene og deres pligter imod hverandre og sig selv baner sig vei, indvirkende paa alle handlinger; selvskhed istedenfor Guds ære bliver drivfjær i disse. Velsignelsen viger fra hjertet; thi hvad det øver, gjør det ikke i Guds aand, og bort svinder dermed den sande livsglæde, den, som sjælen kun fornemmer, naar den vandrer sammen med Vorherre; en glæde, disciplene giver udtryk i de ord: „Brændte ikke vore hjerter i os, da Han taledes til os!“ Og vor bøn maa have en ihærdighed, saa det kan siges ogsaa om os: de nødte Ham til at blive. Det gjælder jo vor eneste sjæls vel; for os er det af alleryderste nødvendighed ikke at skilles fra Frelseren og lades ene med vort hjertes nat. Ellers famler vi om iblinde, og det ender med at styrte i graven, fra hvilken der ingen udløsning er; kun Jesu nærhed, hans hellige paamindelse til vort hjerte, hans

eksempel og naaden kan redde os; Han maa blive hos os som mesteren, der belærer vor forstand og vort hjerte.

Dag er det i os, saalænge vi arbejder trofast sammen med Jesus, der ikke blot kalder sig sandheden, men lyset, der er kommet til verden netop for at oplyse hvert menneske til retfærds gerninger. Men naar saa disse uundgaaelige fristelser kommer med styrke, da truer syndestændens nat med sin nærmelse, og vi maa ved bøn nøde mesteren at blive hos os og lede vor vilje til det gode. Herren vil da ikke forlade os, men ligesom Han gik ind i huset med de to og dvælede hos dem under fortsat samtale, ja brød brødet til dem — gav dem sit legemes sakrament — saaledes skal Han ogsaa vedblivende tale kjærlig til den i forsøgelse stedte sjæl, der sætter pris paa hans selskab, og skjænke den naaden til, styrket ved kirkens sakramenter, at dvæle uden adskillelse sammen med Ham. Thi Jesus skiller sig aldrig frivillig fra os; Evangelisten siger, Han lod, som om Han vilde gaa længere. Mellestunder sætter Han os paa prøve, i den hensigt at byde os leilighed til at lægge vor hengivenhed for Ham for dagen og vise, hvor bestemt vi afskyr synden; da har vi kun at bede: „Bliv hos os, mester!“

En anden aften, i hvilken vi maa bede Jesum blive hos os, er, naar lykkens nat nærmer sig. Ustadig svæver lykken paa en kugle; hvad der er oppe nu, kan om et øieblik være nede. Det, vi eier, kan en gnist fortære eller en ulykke berøve os; sundhed og kraft kan hurtig vige for sygdom; forhaabninger dunster bort, venner svigter, bagtalelse gnaver paa det gode navn. Alt, alt kan styrte sammen for os i en haandevending og begrave baade livsmod, aandskraft og taalmodighed under ruinerne. Den, der da ikke har Frelseren med sig, svæver i en nær fare for undergang i mørket; for han vil ikke tage tilskikkelserne som sendte fra Gud, men meget mere knurre imod dem og ved sit hjertes bitterhed jage Jesum bort istedenfor at bevare hans lys, bede Ham blive nu, da det truer med nat. Din bøn vil blive opfyldt, min kristen, af Ham, der altid bønlyder, naar der bedes tilbørligen om noget godt; men vel muligt, at Han vil lade, som om Han viger fra dig, for at prøve din udholdenhed. Da giv ikke fortabt! nød Ham, og Han skal blive, saa din trøst under alle omskiftelser kan være lig Davids: Skal jeg end vandre i dødens skygges dal, vil jeg ikke frygte for ondt; thi Du er med mig (Ps. 22, 4).

Selv den nat, for hvilken næsten ethvert alvorlig tænkende menneske bærer, nemlig dødens, taber det

afskrækkende, naar Jesus bliver hos os. Han er jo veien, ikke blot veien til tilgivelse og udsoning, men til salighed; Han er sandheden, til hvis erkjendelse vi først kan naa, naar vi ikke mer erkjender ved tro som i et speil og gennem et slør; Han er lyset, lammet, der skal være paradiset lys — for at bruge apokalypsens billede — paa en saadan maade og i en saadan grad, at ethvert andet lys vil blive overflødig. Hvor herligt, om vi kunde dø med Jesus som gjest i vort hjerte formedelst naaden og den hl. kommunion og med Jesu navn paa vore læber! Da maa opstandelsen komme for os som morgenrøde til en ufor-gængelig dag; thi allerede igjennem Davids mund blev det os forkyndt: „Efterdi han har holdt sig til mig, saa vil jeg udfrie ham; jeg vil ophøje ham, thi han har kjendt mit navn. Han skal paakalde mig, og jeg vil bønlyde ham; jeg er hos ham i nød, jeg vil frie ham og herliggjøre ham. Jeg vil mætte ham med et langt liv og lade ham se min frelse — cum ipso sum in tribulatione, eripiam eum et glorificabo eum (Ps. 90, 14—16). Jeg er opstandelsen og livet (Joh. 11, 25).“

Den apostoliske lære efter bibelen.

af pastor Jacquemet.

(Fortsat.)

XIV. Vor frelsers moder.

Katholikerne tilbeder kun den sande Gud i tre personer, Fader, Søn og Helligaand. — ingen anden. De anser den hellige jomfru Maria, vor herres Jesu Kristi moder, som en skabning, ved Guds naade uendelig mere hædret end de andre skabninger, just fordi hun er Guds søns moder. De kalder hende derfor ogsaa Guds-moderen, fordi vor frelser, som er Gud, er født af hende.

Gud selv ligesom bereder verden paa at hædre Maria, idet Han henvender vore første forældres blik paa hende, naar Han siger til djævelen, der under slangens skikkelse forførte dem i paradiset have: „Jeg vil sætte fiendskab mellem dig og kvinden og mellem din sæd og hendes sæd (I Mos. 3, 15).“

Senere lader Han sin profet udbryde i begeistring: „Se, jomfruen skal undfange og føde en søn, og hans navn skal kaldes Emmanuel (Es. 7, 14).“ Og da tidens fylde kom, hvor høit ærede da ikke Gud vor frelsers moder! For at forkynde hende, at hun er udseet til at blive forløserens moder, sender Han ikke en profet eller et andet menneske, men en engel, høit ophøiet i herlighed. Erkeengelen Gabriel henvender disse lovprisende ord til den hellige jomfru: „Hil dig, fuld af naade, Herren er med dig; velsignet er du iblandt kvinderne (Luk. 1, 28).“

Lad os overveie ethvert af disse ord:

Fra hvem kommer denne hilsen? Fra en erkeengel, der taler i Treenighedens navn. „Fuld af naade“: vor frelsers moder besidder den sande rigdom, som giver

den virkelige lykke; hun er altsaa rig paa naade eller, som det heder: „fuld af naade“. „Herren er med dig“: ja, Herren var med hende i langt høiere grad end med noget andet menneske, og hun var i alt viet Herren. „Velsignet er du iblandt kvinderne“: Maria er den velsignede fremfor alle kvinder, saa naar katolikkerne anser Frelserens moder for mere end en almindelig kvinde, er deres lære overensstemmende med den hellige skrift.

De priser hende salig, d. v. s. de ærer hende og opfylder saaledes de skriftens ord, hvilke den hl. jomfru Maria, inspireret af den Helligaand, selv har udtalt i sin lovsang: „Se, nu herefter skal alle slegter prise mig salig, fordi Han, som er mægtig, har gjort store ting imod mig (Luk. 1, 48—49).“ Nu er det som bekendt alene den katholske kirkes børn, der fra slegt til slegt, ligefra kristendommens første tider indtil den dag idag, har opfyldt, hvad skriften her bebuder; og de kristne, der ikke viser Guds moder høiagtelse, ærefrygt og kjærlighed, staar i strid med den Helligaands udtrykte vilje.

Det er ellers ungdommen, der skylder alderdommen ærefrygt; her ser vi det modsatte. Den ærværdige Elisabeth undrer sig over, at hendes slegtning Maria værdiger at besøge hende. Skriften siger, at „da Elisabeth hørte Marias hilsen, sprang fosteret i hendes liv, og Elisabeth blev fyldt med den Helligaand og raabte med høi røst og sagde: „Velsignet er du iblandt kvinderne, og velsignet er dit livs frugt! Og hvorfra kommer mig dette, at min herres moder kommer til mig (Luk. 1, 41—43)?“ Man kan ikke sige, at Elisabeth tog fejl og viste den hl. Jomfru for megen ære, naar man lægger merke til, hvad skriften siger, at hun blev fyldt med den Helligaand.

Eller vil man paastaa, at Vorherre ikke finder behag i at se sin moder æret? Dertil svarer vi: Findes der en god og taknemmelig søn, som føler sig fornærmet, naar man ærer hans moder, og som er glad, naar han ser hende tilsidesat? En kjærlig søn anser som gjort mod sig selv det, man gjør mod hans moder. Hvem vil nu vove at paastaa, at Vorherre ikke er en god søn, og at Han ikke vil, at man skal ære hans moder? Han, som befaler os at elske og ære vore forældre, skulde Han lære det modsatte ved sit eksempel? Vi læser tvertimod i den hl. skrift, at Jesus opfyldte en god søns pligter mod Maria, sin moder. I evangeliet læser vi disse betydningsfulde ord, der omfatter den største del af Jesu Kristi leveaar: „Han kom til Nazareth og var dem (Maria og Josef) underdanig (Luk. 2, 51).“ Hvilken ære for Maria at se sin søn og sin Gud lydig og underdanig mod hende som den bedste søn mod ømmeste moder! Vi ser Jesu moder i brylluppet i Kana i Galilæa gaa i forbøn for brudefolkene, da de manglede vin. Jesus svarer hende først: „Min time er endnu ikke kommen“, og dog adlyder Han sin moder, virker sin første undergjerning og forvandler vand til vin. Selv paa korset, midt under sine ubeskrivelige lidelser, og mens hans tanker var opfyldte af saa meget andet, glemmer Han dog ikke sin moder; Han anbetror hende til sin elskede discipel Johannes: „Se, det er din moder (Joh. 19, 27).“

De første kristne nærrede den samme andagt til den hl. jomfru som katolikkerne den dag idag. Saavel i norden som i syden træffer man mindesmerker, som vidner om vore forfædres andagt til jomfru Maria. De gamle frue-kirker, malerier og statuer, som man træffer paa forskjellige steder i vort land, tyder herpaa. Kirkefædrene har skrevet meget til den hl. jomfrus ære. Jeg vil her kun citere nogle af dem.

Den hl. Athanasius, der levede i det 4de aarhundrede, skrev om jomfru Maria: „Efterdi Kristus er konge og hersker, bliver Maria, der har født Ham, medrette anset som dronning og herskerinde.“

Den hl. Chrysostomus, der levede i samme aarhundrede, sagde, at „Maria er uforlignelig mere ophøiet i herlighed end serafjerne.“

Den hl. Bernhard, om hvem Luther selv siger, at han overgaar alle andre doktorer, fremstiller Maria som en mægtig og om beskytterinde og bønnen til hende som det bedste middel til at naa Guds hjerte. „Maria“, siger han, „hører os, Jesus Kristus bønfører Maria, og Faderen bønfører Sønnen. Dette er som en stige, ved hvilken synderen naar til Gud. Herpaa hviler min største tillid, mit hele haab!“ Han siger endvidere: „Om fristelsernes vind blæser, om trængslerne ligesom torne sønderriver eder, se op til eders stjerne, paakald Maria. Dersom vreden, gjerrigheden eller vellysten faar eders sjæle til at vakle, henvend eder til Maria. Dersom eders forbrydelsers byrder nedtrykker eder, om I begynder at foruroliges og blive modløse ved at tænke paa Guds forfærdelige dom, ty til Maria. I farer, i angst, i mørke og fortvilelse, tænk paa Maria, paakald hende; hun forblive i eders mund og hjerte.“

Der findes kristne, som paastaa, at de elsker Jesus og vil ære Ham, men som bestræber sig for at nedsætte hans moder ved at søge fejl og pletter. Hvilken mærkværdig maade at ære en søn paa, naar det sker paa moderens bekostning! De siger f. eks., at hun ikke er jomfru, endskjønt evangelisten Lukas siger udtrykkelig: „Engelen Gabriel blev sendt af Gud til en jomfru . . . , og jomfruens navn var Maria (Luk. 1, 26—27).“ Profeten Esaias siger endvidere om hende: „Se, jomfruen skal undfange og føde en søn, og hans navn skal kaldes Emmanuel (Es. 7, 14).“ Og vi læser i den apostoliske trosbekjendelse: „Jeg tror paa Jesus Kristus . . . , født af jomfru Maria.“ Den hl. jomfru har aldrig haft andre børn end vor herre Jesus Kristus; de personer, der i skriften kaldes Jesu brødre og søstre, viser skriften selv, var kun nære slegtninge af Kristus, men ikke hans kjødelige søskende. Jakob og Judas Thaddæus f. eks., der kaldes hans brødre, var sønner af jomfru Marias søster Maria Kleofæ (Alfæi).

At Vorherre aldrig har tilladt, at hans moder nogen sinde blev synderinde, altsaa djævelens træl, det er ingen fornuftig tvil underkastet. Han vilde aldrig have samtykket i at kaldes en synderindes „livsfrugt“, Han, som var kommen for at befri os fra syndens trældom. At Han har gjort en undtagelse for sin moder og beriget hende med naadens fylde, fremgaar af engelens

ord: „Hil dig, fuld af naade, Herren er med dig; vel-signet er du iblandt kvinderne (Luk. 1, 28).“

Det har været klart antydet for vore første forældre, at slangen, djævelen, aldrig skulde have hende i sin magt: „Jeg vil sætte fiendskab mellem dig og kvinden og mellem din sæd og hendes sæd (I Mos. 3, 15).“ Derfor siger den Helligaand: „Som en lilje blandt tornene, saa er min veninde blandt døtrene (Høis. 2, 2).“ „Min veninde! Du er aldeles deilig, og der er ingen plet paa dig (Høis. 4, 7).“

Vi behøver ikke at bevise, at den hl. jomfru Maria kan bede for os. Naar vi har bevist, at de andre hellige kan, er det en selvfølge, at Frelserens moder ikke mindre kan det, og med meget større grund. Naar de hellige, Jesu Kristi venner, har en saa stor magt over hans hjerte, da forstaar man, at vor frelser, som en god søn, ikke negter sin moder noget. Vi læser, at Salomon sad paa sin fader, Davids trone . . . . og lod sin moder sidde ved sin høire side . . . . og kongen sagde til hende: „Begjær, min moder! thi jeg vil ikke forskyde dit ansigt (I Kong. 2, 20).“ Det, som kong Salomon gjorde mod sin moder, vil sikkert enhver god søn gjøre. Naar nu vor frelser var sin moder „underdanig“ (Luk. 2, 51), medens Han vandrede paa jorden, kan man let fatte, at Han ogsaa viser sig som en god søn i sin herlighed, og Han forkaster derfor ikke sin moders bønner.

At den hl. jomfru Maria vil hjælpe os med sine forbønner hos sin søn, er ikke tvilsomt; kjærligheden tilskynder hende dertil. Jesus selv har givet os hende til moder, idet Han fra korset anbetroede hende til Johannes og ved ham til alle mennesker med de ord: „Se, det er din søn (Joh. 19, 27).“ Desuden har hun det samme ønske som sin guddommelige søn, nemlig vore sjæles frelse; hun vil ikke, at Jesu Kristi blod skal være spildt for noget menneske. En synder kan have frygt for at gaa til Jesus Kristus, som han har krænket ved synden; men Maria skal ikke dømme os, hun har kun at bede for os.

Det er aldeles sikkert, at katolikerne ikke tilbeder Jomfru Maria, men blot ærer hende, og derved opfylder de Guds vilje; de efterligner vor frelser selv, vort mønster, og de følger de første kristnes eksempel. De ved, at den ære, som gives Guds moder, gaar tilbage paa hendes søn; de ved, at man ikke kan elske Frelseren uden at elske hans moder. De beder hende om, at hun vil gaa i forbøn for os hos Jesus Kristus, vor eneste midler, fordi de ved, at Jesus Kristus ikke forkaster sin moders forbøn. Derfor er det heldbringende at sige: „Hellige Maria, Guds moder, bed for os nu og i vor dødtime. Amen.“

(Fortsættes.)

Katholsk og protestantisk menighedsliv.

I „Luthersk ugeskrift“ nr. 7 læser vi følgende:

Vi har allerede gjort opmærksom paa, at den romerske kirke ikke har noget virkelig menighedsliv. Ligesom i sin gudstjeneste, saa gjør den i det hele kirkelige liv menigheden blot til objekt, aldrig til subjekt. Ganske anderledes med de evangeliske kirker. De forudsætter overalt en handlende, en virksom, en levende menighed. Saaledes i gudstjenesten, saaledes i det hele kristelige liv.

Denne formentlige mangel paa menighedsliv i den katholske kirke bringer saa bladet til den slutning:

End ikke om romerkirken antager vi, at den til trods for den imponerende samfundsbygning, den allerede har opført, har fremtiden for sig; den vil skrue fremtiden tilbage til fortiden; den vil gjenoprette en forgangen fortid, og saasandt som dette er umuligt, vil det ogsaa være umuligt, at Rom i længden skal blive istand til at beherske samfundsudviklingen.

Pastor M. J. Færden fortæller her verden noget splinternyt. Man vil da vel indrømme, at det gudstjenstlige, aktive menighedsliv bestaar i, at menighedens medlemmer besøger den offentlige gudstjeneste og her ikke blot hører Guds ord, men tillige deltager i ofret, i kommunionen, i at lovprise og paakalde Gud. Kan nu nogen benegte, at katolikerne besøger gudstjenesten og modtager sakramenterne mindst dobbelt saa flittig som protestanterne, der ikke engang holder sig forpligtede dertil? Desuden frembærer den katholske prest i hele menighedens navn ofret, og i bønnerne, sangene, ceremonierne tager menigheden saa levende del, at den lutherske statskirke ikke vidste bedre at gjøre for at hæve sit menighedsliv end at lave sig en ny liturgi og deri for en stor del vende tilbage til den gamle, ærværdige katholske liturgi, som protestantisk jagen efter nyt havde sat ud af brug.

Hvad nu angaar det kirkelige liv, saa synes pastoren ganske at have glemt, at just katolikerne lægger hovedvekten paa det kirkelige liv, medens protestanterne principielt lægger hovedvekten paa troen. Hvor i alverden staar katolikerne tilbage for protestanterne med hensyn til udøvelse af religionen? Alle-rede den blotte henvisning til vort herlige foreningsliv, i hvilket jo netop lægfolket udfolder sin virksomhed, skulde man tro, maatte beskjerme os mod den slags paastande. Hvor gives der noget mere storartet end vore missionsselskaber, i hvilke det katholske lægfolk arbejder for troens udbredelse? eller vore Jesu-barndomsforeninger, i hvilke endogsaa børnene gjøres til apostler? eller vore Vincensforeninger, i hvilke vore katholske mænd virker under af kjærlighed til næsten? eller vore svende- og arbejderforeninger, der udretter mere til løsning af det sociale spørgsmaal end alverdens kongresser? Vil nogen overtyde sig om, hvorvidt katolikerne er aktive i at øve sin religion, behøver han blot at se paa vor beskedne St. Olafs-menighed i Kristiania. Der har vi en St. Vincensforening til understøttelse af fattige, en Sunnivaforening til fremme af den kristelige børneopdragelse, en mødreforening til fremme af kristeligt familieliv, en jomfruforening og en ynglingeforening til befordring af de dyder, der bør smykke ungdommen, en Cæcilieforening til pleie af kirkelig kunst o. s. v.

Eiede protestantismen et saa kraftigt menighedsliv som den katholske kirke, da behøvede „Luthersk ugeskrift“ ikke at sende saa trøstesløse beretninger om de religiøse tilstande i Norge ud i verden.

Om den katholske kirke ogsaa fremtidig vil være istand til at beherske samfundsudviklingen, er slet ingen tvil underkastet længer. Aldrig er det traadt klarere frem end netop i vor tid, at hvor den katholske kirke tager haand i hanke med hensyn til samfundsudvik-

lingen, der trænger den igjennem. Kirken gjorde afskaffelse af slaveriet i Afrika til sit program, og nu holder alle kolonimagter en kongres i Brüssel for at udføre dette kjæmpeverk; kirken tog sig af arbeider-spørgsmaalets løsning, og nu sidder regeringernes repræsentanter forsamlede i Berlin for at fremme denne opgaves løsning. Kirken opfordrede det tyske folk til at træde i skranken for sin kirkelige frihed; som én mand reiste det sig til den hl. kamp, og allerede behersker dets repræsentanter den tyske rigsdag, medens deres væsentligste modstandere, for størsteparten protestanter, led et formeligt nederlag ved valgene, og deres anfører, den almægtige jernkansler, fyrst Bismarck, forlader valpladsen beseiret.

Saa fremt denne kjendsgjerning er et tegn paa den katholske kirkes aftagende indflydelse paa samfundsudviklingen, ja da har pastor Færden ret.

Tre dødsleier.

2.

(Fortsat.)

En smuk maimorgen kastede solen sine blændende straalers ind i børnehospitalet i Rue de Sévres. De smaa børn vækkedes af det sterke morgenlys, de reiste sig halvt op i sengen og udvekslede et venligt godmorgen med hinanden.

Deres opmærksomhed henledtes dog straks paa en gruppe, som stod længere henne i værelset. Ved sengen til en liden pige, som laa og jamrede sig, stod overlægen med flere underlæger. Hun havde en af disse frygtelige halsesygdomme, ligesom for hvilke som oftest lægernes kundskaber og mødrenes opofrelser ikke kan hjælpe. Hun var allerede saa sterkt angreben, at hun maatte afsondres fra de øvrige. Lægen havde samme morgen, efter at have undersøgt hende, brændt hende i halsen, hvilket han ansaa for aldeles nødvendigt.

Forskrækket over den pludselige, brændende smerte kastede barnet sig bagover, og gennem de sammenpressede læber raabte hun: „Nei, jeg vil ikke!“ Hendes hænder greb fast om lægernes arme og holdt dem tilbage, og paa hendes allerede af smerten afmagrede ansigt trillede taarerne ned. „Men, barn dog,“ sagde lægen venlig, „lad mig dog komme til; det skal ikke vare længe. Aabn kun munden et øieblik, saa vil jeg kunne gjøre dig frisk igjen, og da vil du atter kunne komme ud og lege i haven med de andre børn.“ Den lille pige vendte hovedet om mod vinduet, gennem hvilket hun kunde se træerne, som allerede var bedækkede med blomster.

Et øieblik syntes hun at lade sig friste til at rette sig efter lægen; men frygten for at lide overgik dog de lovede herligheder, og atter kastede hun sig bagover og raabte: „Nei, jeg vil ikke!“

At tage hende med magt? Intet var lettere: tre mænd mod et barn; men det vilde være en farlig voldsomhed, fra hvilken lægen afholdt sig saa længe som

muligt. De to underlæger haabede ligesom overlægen at faa hende overtalt med haabet om livet og frygten for døden; men de kunde dog ikke overtale hende, og bestandig raabte hun gennem de sammenpressede læber: „Nei, jeg vil ikke, jeg vil ikke!“

„Det gaar ikke an. Hent søster Antonie; der er kun hende tilbage, som vil være istand til at overtale hende.“ En af lægerne gik ud og vendte straks tilbage fulgt af en ganske ung kvinde.

Hun var iført de barmhjertige søstres graa ordensdragt; hun var meget bleg, men havde en bleghed, under hvilken man dog saa liv. Paa hendes læber hvilede et roligt smil, hendes straalende sorte øine havde et klart og dybt blik; hun var smuk og havde noget værdigt ved sig. Hun nærmede sig sagte sengen og spurgte: „Hvad kan jeg hjælpe med, hr. doktor?“

„Søster,“ svarede lægen, idet han pegede paa barnet, „sagen er, at denne lille frøken ikke vil adlyde, og da kan jeg ikke helbrede hende.“

„Hvorledes, barn! du, Louise?“ sagde søster Antonie, idet hun foldede hænderne; „du vil altsaa, at jeg ikke skal holde mere af dig?“

„Aa — jo, jo,“ sagde den lille hastig og rakte begge armene ud mod søsteren.

„Da maa du adlyde.“

„Vil du holde mig da?“

„Ja, sikkert! Saadan, ikke sandt?“ sagde søsteren, og idet hun knælede ned, tog hun barnets hoved og holdt det fast.

„Ja,“ svarede barnet, „men gaa ikke fra mig.“

„Nei, vær kun rolig, jeg lover dig det.“

„Lige til jeg bliver frisk igjen?“

„Ja, barn.“

Og uden videre aabnede barnet nu munden, og saalænge operationen varede, gav hun ikke en lyd fra sig, ikke en klage undslap hendes læber. Hendes taarefyldte øine var hele tiden fæstede paa søster Antonie, hvis milde og rolige blik syntes at lindre hendes smerte.

„Saa,“ sagde lægen, da det var over, „det var ikke værdt at være saa stridig.“ Den lille smilede gennem taarerne og trykkede søster Antonies haand til sit bryst.

„Et ord, søster,“ sagde lægen, og idet hun reiste sig for at tale med lægen, raabte barnet: „Nei, nei, gaa ikke fra mig.“ „Nei, barn, vær kun rolig, jeg kommer igjen.“

„Søster, dette tilfælde er meget farligt, fuldstændig livsfarligt, og det vil blive anstrengende for Dem.“

„Gud er med mig,“ svarede søsteren. „Ja, gid Gud vil bevare Dem, det er mit oprigtigste ønske; vær imidlertid forsigtig. Hun er i høieste grad angreben af difterit. Jeg kommer igjen engang iaften. Der er saavel fare for Dem som for barnet.“

„Mig skal man ikke regne, hr. doktor.“

„De skylder dog at bevare Deres liv for alle dem, af hvilke De er saa afholdt, og saavidt jeg ved, saa tænker De jo paa at forlade os og vende tilbage til verden!“

„Det er tilfælde, hr. doktor,“ svarede søsteren, idet

hun rødmede let; „men jeg vil dog ikke afføre mig min novicedragt, førend jeg har opfyldt min pligt.“

„De er en helgeninde, søster, og De vil blive en hustru som faa.“

For anden gang rødmede hun næsten umerkelig og besvarede doktorens dybe hilsen med et smil; derpaa vendte hun tilbage til den lille Louise. Med det samme rolige alvor satte hun sig ned ved sygesengen, bøiede sig over den lille syge og hviskede tusend af disse kjærlige ord, som hun forstod saa godt at give. Hun iagttog nøie lægens forskrifter, gav den foreskrevne medicin, som lægen havde sagt det, og altid med den samme kjærlighed og rolighed.

Naar man saa hende der, vilde ingen have anet, at en uventet hændelse den selvsamme dag havde grebet forstyrrende ind i hendes liv, og at under denne graa kjole slog et hjerte med hastige slag, opfyldt med haab og glæde.

Søster Antonie hed oprindelig Berthe Lemonnier og tilhørte en god borgerlig familie i Paris. Som eneste barn var hun bleven elsket, forkjælet og smigret af alle og havde tilbragt en sorgfri og lykkelig ungdom. Til sit attende aar havde hun tilbragt sit liv i hjemmet eller i pensionen, hvor livets skyggesider var forblevne skjulte for hende. Hun var afholdt af alle paa grund af sin hjertelighed og aabenhed, og fordi hun selv elskede alle. Berthes familie bestod for hende kun af tre mennesker: hendes fader, moder og Raymond. Forældreløs fra barndommen af, var Raymond bleven opdraget hos onkelen. Berthes fader betragtede ham fuldstændig som en søn, og Berthe, der saa moderen og faderen trykke ligesaa kjærlige kys paa hans som paa hendes pande, betragtede ham som en ældre broder. Dette venskab forøgedes daglig og blev til en inderlig og gjensidig kjærlighed dog fattede Berthe ikke denne tilfulde før den dag, hvor for første gang; ordet egteskab blev udtalt. Fra den dag af opfyldtes hele hendes sjæl med ukjendte følelser, som indesluttedes blot i to ord: Hvilken lykke! Det var i virkeligheden ogsaa kronen paa den straalende ungdom, hun havde havt. Var det ikke en sand lykke med ublandet glæde at kunne se sin nye tilværelse imøde? Fremtiden lovede ligesaa meget, som fortiden havde givet. Raymond var ikke alene en smuk mand, men tillige kjæk, klog og hjertensgod. Gjennem sin onkel havde han faaet plads i et af de største væverier i Paris, og ved sin dygtighed var han nu bleven kompagnon. Det stod kun tilbage at ophæve et filialhus i Rio og trække den hele forretning sammen i Paris. saa kunde han føie sit navn til forretningen. Dette hverv blev ham betroet, og for første gang skulde Raymond forlade det hjemlige hus, hvor han var opvokset og elsket. Arme, kjære hjem; hvor det var øde for Berthe efter hans afreise! 6 maaneder syntes at være aar, dagene syntes at have 60 timer.

Alt gik imidlertid godt. Fjorten dage efter sin afreise havde Raymond allerede faaet leilighed til at sende dem efterretning. I to maaneder fulgte det ene brev efter det andet, altid indeholdende den samme hengivenhed og haab om snarlig hjemkomst. I den

fjerde maaned efter afreisen modtog de en kort, men bedre efterretning: „Jeg afreiser med dampskibet Hong-Kong,“ skrev Raymond. „Paa gjensyn om fjorten dage!“ Ak, aldrig skulde Hong-Kong naa Frankriges kyst; nogle dage efter modtoges budskab om det prægtige skibs undergang. Blandt de 150 passagerer, som befandt sig ombord, var kun 60 blevne reddede, de øvriges skjæbne var ukjendt. Raymond, var han ogsaa omkommen i dette frygtelige forlis?

Saalænge der gaves plads for tvil, haabede Berthe bestandig. Seks maaneder var forløbne, og ingen efterretning. Til det frygtelige spørgsmaal: „Levende eller død?“ som svævede for hende nat og dag, blev dog det sandsynligste svar: „Død!“ Berthe følte al livskraft henvinde. Kun Gud alene kunde læge hendes sjæls gabende saar. Berthe tog sin tilflugt til Gud; hun gik i kloster og ofrede hele sin virken til de syge og fattige. Saaledes gaar det til, at vi finder hende i klosteret i børnehospitalet, hvor hun inden kort tid ved sin villighed, mildhed og kjærlighed vandt alles hjerter.

Hun havde allerede været seks maaneder i kloster, da en usandsynlig efterretning naaede familien Lemonnier: Raymond var ikke omkommen paa havet, Raymond levede. Henkastet halvdød paa en afsides klippe, hvor han var bleven pleiet af de indfødte, havde han ikke været istand til at sende nogen efterretning til hjemmet. Ved en fransk konsuls omsorg var han omsider bleven sendt tilbage til sit fædeland; nu skulde man gjense ham. Med stor forsigtighed underrettede man Berthe om denne nyhed. Stakkars søster Antonie, med hvilken møie tilbageholdt hun ikke et glædesskrik! Hvor hendes hjerte bankede! Hun knælede ned, takkede Gud og bad om tilgivelse for sin svaghed, og — ubunden som hun, novicen, jo endnu var af klosterløfter — underrettede hun derpaa forstanderinden om den nye forandring, der vilde indtræde. Hun havde netop skrevet brevet, da hun var bleven tilkaldt af lægen for at pleie den lille Louise.

Netop nu, da hun maatte udsætte sit liv, ventede den aldrig anede lykke hende. Hun havde imidlertid ikke betænkt sig et øieblik, var ikke vegen tilbage for pligten, men saa sin livsfarlige gjerning rolig under øine. Ingen mine røbede sjælens bekymring; hun sad rolig ved barnets seng og fortalte legender om alle de hellige. Og barnet saa paa hende, hørte paa hende, men forstod hende ikke længere.

Sygdommen havde tiltaget hastig, og da lægen, som lovet, kom igjen om aftenen, rystede han paa hovedet og sagde: „Hun kan dog maaske reddes endnu.“ Og efter paany at have brændt barnet i halsen gjorde han et indsnit i luftrøret og lod en af underlægerne bringe en temmelig lang sonde, som han rakte søster Antonie med de ord: „Dersom barnets aandedræt i nattens løb bliver besværligt, skal De føre denne sonde saa langt foran i indsnittet som muligt, derpaa skal De gjennem den anden ende af sonden indaande luft. Dersom hun overstaar natten, kan jeg nok svare for hendes liv. Men vær forsigtig, var endelig forsigtig, at naar De aander luften i røret, De saa ikke

suger luften tilbage igjen. Det gjælder livet for Dem. Hold bestandig Deres ansigt paa afstand; det vilde være raadeligt, at De havde et lommeterklæde, vædet i lidt phénol. Se her, hvordan De skal bruge sonden, . . . og lægen førte denne ned i barnets bals. „Jeg forstaar,“ sagde søster Antonie; „De kan trygt stole paa mig, hr. doktor! Jeg skal vaage, og jeg tror nok at kunne svare for hendes liv til imorgen, saavidt det beror paa mig.“ Lægen trak sig tilbage, og søster Antonie forblev ene ved sygesengen. Lamperne, som hang paa temmelig lang afstand fra hinanden, kastede kun et dæmpet lys over den store sal. De andre syge sov. En dyb stilhed herskede overalt. Fra og til afbrødes dog stilheden af et sagte suk, en eller anden lyd i væggen eller at vognenes fjerne rullen paa gaden.

Den lille Louise havde nu lukket øinene, hun syntes at sove. Hendes aandedrag var regelmæssigt; søsteren bøiede sig ofte over barnet med lys i haanden og iagt-tog nøie hver af barnets bevægelser, derpaa satte hun lyset fra sig, tog atter plads ved sengen og bad sin rosenkrans. Henimod klokken tre blev barnets aandedrag tungt, blodet steg til hovedet, hendes vidtaabne øine havde et forfærdet udtryk. Søsteren førte hurtig sonden ned i halsen, og med al sin kraft søgte hun at frembringe et kunstigt aandedræt. For et øieblik var den overhængende fare fjernet, ansigtet gjenvandt sin blege farve, øiet sit matte udseende. Barnet aandede; men denne bedring varede ikke længe: efter nogen tid var atter luftrøret stoppet.

Søster Antonie tog paany sonden, trykkede sine læber til enden af den og aandede. Men denne gang forgjæves. Ingen luft kom igjennem; sonden var forstoppet. Hvad nu? Paa den tid pleiede underlægen at sove. At løbe og vække ham? Ja vist; men det var langt til værelset, og inden lægen var vækket og et nyt instrument bragt tilstede, vilde barnet være død. Øieblikkelig var søster Antonie fattet. Hun kastede den unyttige sonde bort, knælede ned, aabnede den lilles mund, trykkede sine læber til hendes og aandede. Hun gav sit liv ibytte med døden, hun gjorde det uden fortvilelse, med rolig fatning, som en naturlig følge af sin pligt. „Mig skal man ikke regne,“ havde hun sagt til lægen, og hun regnede sig ikke. Blot barnet blev frelst, det var nok — og hun vedblev at aande og fortsatte sit beundringsværdige verk, kjæmpende med døden for den lille menneskelige skabning, for hvis liv hun var ansvarlig for Gud. I to timer, fra klokken 3 til 5 om morgenen, forblev hun saaledes i knælende stilling. I to timer levede barnet af hende og ved hende, og i disse to timer ofrede hun ikke et minut, ikke et sekund til sig selv. Ved hver pust, hun aandede i barnets mund, tænkte hun kun, om hun vilde formaa at frelse barnet, og dette var hendes eneste tanke. Ved morgengry aandede barnet bedre, og da lægen kom, drog hun veiret næsten uden anstrengelse. Han kunde neppe tro det. Hun var frelst!

Men søster Antonie var fortabt. Samme dag maatte hun gaa tilsengs, og om aftenen begyndte dødskampen. Den forfærdelige sygdom havde angrebet hende saa sterkt, at den menneskelige videnskab intet

kunde udrette for at frelse hende. Paa lægens blikke som hvilede paa hende, forstod hun, at hendes timer var talte, og der intet haab gaves. Hendes læber fremmulede et sidste farvel til alle de kjære, hun skulde forlade; hun sendte et sidste blik til den lykke, som undslap hende, og taarerne steg hende i øinene; men ligesom om hun var skamfuld over den ufrivillige svaghed, der greb hende, rystede hun paa hovedet, tørrede taarerne hurtig bort, og hendes træk gjenvandt sin rolige alvor. Tilslut udaandede hun sin sjæl i et smil. . . Stakkars søster Antonie! Igaar fortalte du den lille dødssyge legender om de hellige. Hvorfor sagde du hende ikke: „Betragt mig, pligtens heltinde, . . .“? Om hvis pande sætte en glorie, dersom ikke om din? (Sluttes.)

Indenlandske efterretninger.

Soulykker. Skonnert „Messina“ af Porsgrund har mistet 2 mand under en stormbyge. — Jagt „Emilie“ af Kristianssand blev funden forladt og synkefærdig ved Vinga.

Udenlandske efterretninger.

Lotterifalskueren i Ungarn, Farkas, har faaet 8 aar tugthus istedenfor den store gevinst. Hans medhjælpere fik fra 2—8 aar.

Ildlos i den japanske by Tokio har sidst i forrige maaned lagt halvtredje tusend huse i aske.

Store striker meldes der om rundtomkring fra i Europa. En murerstrike i Wien giver anledning til voldsomme sammenstød med de ikke strikende og med politiet.

Til afveksling har **keiseren af Rusland** øvet mildhed i sine indenlandske forhold. Han har forleden nedsat straffen, samtlige militærfanger i Petersburg havde at afsone, med en maaned. 61 soldater blev derfor straks løsladte.

Kanadien agter at uddybe St. Lorenskanalerne, saa de store oceandampere kan gaa lige til Chikago.

Sidste efterretninger.

Den **bayerske** antikatholske første- og kirke-minister Lutz lider af hjertevæggenes forkalkning, saa han antagelig ikke faar saa svært længe at styre stats-skibet i — om han ikke forinden bliver tvungen til at pakke sammen. Det lufter, naar kulturkjæmpere som Bismarck, Tisza, Lutz og Crispi indenfor et ringe tidsrum bliver fordrevne.

Ved de nye valg til deputeretkamret i **Portugal** er ogsaa major Serpa Pinto valgt. Det er selvfølgelig en demonstration mod regjeringens optræden overfor England. Han vil altsaa snart vende tilbage fra Afrika.

Jomfru- og mødreforeningen

tillader sig herved at meddele, at de 3dje paaskedag kl. 6½ giver en aftenunderholdning i foreningslokalet, Akersveien 4.

Adgang for alle.

Entre: voksne 30 ore, børn 15 ore.

Uregelmæssigheder ved bladets tilstilling bedes uopholdelig meldte til ekspeditionen, Akersveien 4.